



ATASSUT

UKA 2015/29

Siverth K. Heilmann

24.11.2015

**Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt det kan være rigtigt, at det offentligt ejede aktieselskab Royal Greenland A/S benytter sig af konkurrenceklausuler, når selskabet afhænder bygdeproduktionsanlæg, selskabet ikke selv ønsker at drive, til private og nystartede virksomheder.**

(Medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, Siumut)

Først et stort tak til medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson fra Siumut for fremsættelse af forslaget til forespørgselsdebat, som vi fra ATASSUT har følgende kommentarer til:

Det kan ikke være rigtigt, at der i den offentlig ejede virksomhed som Royal Greenland A/S skal være konkurrenceklausuler i områder som de ikke selv er interesseret i at køre en produktionsvirksomhed i og dermed forhindre en reel konkurrence.

Det er fra ATASSUT vores indledning til denne debat, hvor vi vil basere vores kommentarer gennem de erfaringer vi har fra det politiske arbejde og på de ting vi har stødt på gennem tiderne. Vi er dog i ATASSUT godt bekendt med, at fiskebestandenes forhold for RG er afgørende for drift af deres produktionsanlæg, og det er også prisværdigt at RG har overtaget produktionsanlæg som andre private selskaber har opgivet at køre.

Vi er i ATASSUT fortsat af den mening at der er behov for at revurdere driften af de offentligt-ejede virksomheder. Naalakkersuisut-koalitionen og inatsisartut står bag bestyrelsens arbejde, selvom de ikke blander sig i, men man kan ikke komme udenom at man i fællesskab må udstikke politiske pejlingsmærker.

I perioder hvor der har været tilbagegang i nogle af fiskebestandene, så har reje- og hellefiskefiskeriet heldigvis holdt mange mennesker beskæftiget og har haft den vigtigste rolle i vores økonomi. Til trods for at der fortsat var mange rejer, bestemte RG sig for at bestemme hvor der skulle landes, hvilket medførte at der pga få lidt indhandling at produktionsanlæggende måtte lukke. Dette for at komme tættere på forbrugerne, en masse fisk blev eksporteret ud af landet og RG



skabte på den måde en masse arbejdspladser i Danmark, Polen, Tyskland m.fl.. Da det var for at sikre en økonomisk vækst, skal man derfor ikke kun kritisere, men hvad skete der i resten vores land?

Den dejlige lille bygd Napasoq, fik med alle deres fiskeressourcer, mulighed for at starte en lille fiskeproduktionsvirksomhed. Her blev der landet og produceret masser af fisk hele året rundt, og skabte en stor omsætning både for fiskerne til søs og til lands i produktionsanlægget. Napasoq har været nummer 7 på verdensplan over de mest producerende indenfor fiskeindustrien. Man kan sagtens sige, at det var andre tider dengang, men man skal da også være stolt over hvad der har kunnet opnås med vilje uden tilskud, et flot resultat.

Da ejeren af andre grunde måtte forlade Napasoq, blev den lille produktionsvirksomhed opkøbt af RG. Produktionsanlægget kørte ikke længe, og RG renoverede anlæggets elinstallationer hvilket var en dyr affære. Senere brød anlæggets kaj sammen efter en kraftig overisning, og da man så mente at der var fare for at anlægget også kunne brøde sammen, blev det taget ned. Og selvfølgelig kæmpede vi ellers som folkevalgte og repræsentanter for befolkningen, for at anlægget som jo holdt liv i bygden, men det var ikke nemt at få det daværende Landsstyre og ledelse i RG overbevist. Efter mange år, blev der anlagt et lille indhandlingsanlæg, som mere var et plaster på såret. Nu er den kommet i private hænder, men indhandlingsanlægget bliver hurtigt fyldt, så det har været nødvendigt at chartre et skib til løbende at tømme indhandlingsanlægget. Det har ikke skabt arbejde i Napasoq, men bidrager til beskæftigelsen i Maniitsoq.

Da man i tidernes morgen i Maniitsoq, fra ejernes og RG's side besluttede at lukke produktionsanlægget for rejer og fisk, blev der afsat 50 mio. kr. til nedrivningen af den arbejdsplads som gennem mange år havde beskæftiget ca. 120 mennesker. Dermed forsvandt grundlaget for kommunens mange fiskere og forsyningsvirksomheder fra andre byer og økonomien fik en gevaldig nedtur.

Fra kommunens side fik vi hurtigt forhandlet med Landsstyret og RG, og fra kommunen købte vi anlægget for 1 kr. Og efter intense møder med borgerne og virksomhederne, kunne kommunen sælge anlægget for 2 kr. Der opstod så et godt samarbejde med erfarne fiskeproducenter og fiskerne kunne fortsætte med at indhandle fisk. Den store fiskeproduktionsvirksomhed kom i gang på baggrund af de nye ejeres handlekraft og risikovillighed.



RG overtog så igen produktionsanlægget, hvor man vil arbejde med at værdiforøgelse af torsk, og man må sige at samarbejdet om at indhandle levende torsk har været succesfuldt. Vi ved at RG bruger mange ressourcer på at udvikle produktionen, men fiskerne er dog skuffet over alle de mange penge som RG bruger som ellers kunne være meget mindre hvis de var mere lydøre overfor den know-how som fiskerne selv besidder og dermed kunne de også få en større økonomisk gevinst ud af det.

Fra ATASSUT skal vi blot gentage, at vedholdenhed, sammenhold omkring udvikling af virksomheder og arbejdspladser og ikke mindst skabelse af muligheder lokalt, og et godt samarbejde er vejen frem. RG som ellers lukkede et stort produktionsanlæg ned, men som kom tilbage, bydes velkommen af borgerne og Qeqqata Kommunea. Ca. 120 mennesker er atter kommet i beskæftigelse, og der udvikles fortsat og der indhades flere forskellige fisk, som i sidste ende vil være til gavn. På den måde, kan vi hjælpe de mindre bemidlede, dem der står på nippet til en udsatning af deres lejeboliger som vi ofte har debatteret om her i salen, på den måde kan vi mindske antallet ved at påtage os pligten til at hjælpe gennem et godt samarbejde og dermed øge deres muligheder for at blive mere selvhjulpne, og pengene kan dermed også komme i arbejde, som vort land har så stort behov for.

ATASSUT har derfor deltaget aktivt for at få en klar politik omkring konkurrence, for netop at minimere situationer som vi netop har belyst. Da det er vigtigt at undgå mistænkeliggørelse om favorisering af de offentlig-ejede virksomheder. Et politisk uvildigt udvalg som har beslutningskompetence er derfor blevet nedsat.

Vi håber at Inatsisartut samt Naalakkersuisut vil bruge de ting som forslagsstilleren her efterlyser, og som vi fra ATASSUT har belyst fra virkligheden, som grundlag for fremtidige samarbejds muligheder. Det er for ATASSUT vigtigt, at vi ikke kun kritiserer, men hvis vi har fejlet og andre ligeså, at vi kan se samarbejde om at finde løsninger der er fremadrettet. I aktieselskabet har der været mange omstruktureringer, nogle mere succesfulde end andre, men uanset hvad så er vores levende ressourcer stadig det vigtigst i vores økonomi, der er svingninger i bestandene, da det er havet og klimaet der bestemmer over os.

Det var hvad vi fra ATASSUT ville bidrage med til forespørgelsesdebatten, og vi takker endnu engang forslagsstilleren for hans forslag.